

15/2006. (IV. 3.) OM rendelet
az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről

PSZICHOLÓGIA MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. *A mesterképzési szak megnevezése:* pszichológia (Psychology)

2. *A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:*

- végzettségi szint: mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MA)
- szakképzettség: okleveles pszichológus
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Psychologist
- választható specializációk: kognitív pszichológia, társadalom- és szervezetpszichológia, munka- és szervezetpszichológia, klinikai és egészségpszichológia, tanácsadás- és iskolapszichológia, fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia, interperszonális és interkulturális pszichológia (Cognitive Psychology, Social and Organizational Psychology, Work and Organizational Psychology, Clinical and Health Psychology, Counselling and Educational Psychology, Developmental and Clinical Child Psychology, Interpersonal and Intercultural Psychology)

3. *Képzési terület:* bölcsészettudomány

4. *A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:*

Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe a pszichológia alapképzési szak, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű pszichológia szak.

5. *A képzési idő félévekben:* 4 félév

6. *A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:* 120 kredit

- 6.1. Az alapotó ismeretekhez rendelhető kreditek száma: 16-24 kredit;
- 6.2. A szakmai törzsanyagához rendelhető kreditek száma: 6-16 kredit;
- 6.3. A differenciált szakmai anyaghoz rendelhető kreditek száma: 60-70 kredit;
- 6.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke: 6 kredit;
- 6.5. A diplomamunkához rendelt kreditérték: 20 kredit;
- 6.6. A gyakorlati ismeretek aránya: az intézményi tanterv szerint legalább 30%.

7. *A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:*

A képzés célja olyan pszichológus szakemberek képzése, akik megszerzett pszichológiatudományi ismereteik birtokában tájékozottak a pszichológia több ágában. Ismerik a pszichológus szakma módszereit és eszközeit, és képesek ezeket az egyének, csoportok vagy szervezetek megismerése és fejlesztése érdekében használni. Megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.

a) A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- a pszichológiatudomány történetét és meghatározó elméleti nézőpontjait,
- az alkalmazott pszichológiai területek és a társtudományok alapismereteit,
- a pszichológiatudomány módszereit, az adatok feldolgozásának, kezelésének szakmai-etikai szabályait,
- a tudományos kutatás, szakmai önképzés és a hatékony kommunikáció módszereit,
- a választott specializáció speciális ismereteit és módszertanát; továbbá

a kognitív pszichológia specializáción végzettek ismerik:

- az alapvető kognitív rendszereket, működésüket, a magatartásszabályozás és a viselkedésvezérlés folyamatait,
- a neuropszichológia, a pszicholingvisztika, az evolúciós és biológiai pszichológia alkalmazását a kognitív pszichológiában,
- a kognitív rendszerek fejlődését, a szocializáció és a mentalizáció folyamatait, a fejlődéslélektan felhasználási lehetőségeit,
- a kognitív idegtudomány, a pszichiátria, a neuorgenetika és a viselkedésgenetika kognitív pszichológiában hasznosítható eredményeit;

a társadalom- és szervezetpszichológia specializáción végzettek ismerik:

- a közgondolkodás, a társadalmi kommunikáció és reprezentáció szabályszerűségeit, vizsgálatuk elméleteit és módszereit,
- a történeti és politikai pszichológiát, a kulturális és társadalmi kérdések pszichológiai vetületét, a csoportdinamika és a csoportközi viszonyok meghatározóit,
- a szervezetek pszichológiai tényezőit, szervezetfejlesztést, munkapszichológiát, emberi erőforrás-gazdálkodást, szervezeti konfliktusokat, konfliktusmenedzsmentet,
- a gazdaságpszichológiát, a szervezeti és egyéni döntés folyamatait, a reklám, a marketing és a PR társadalom- és szervezetpszichológiai aspektusait,
- a közgazdaságtan, a szociológia, a történettudomány, a kommunikációkutatás és a közvéleménykutatás társadalom és szervezetpszichológiában is hasznosítható eredményeit;

a munka- és szervezetpszichológia specializáción végzettek ismerik:

- a munkapszichológiai elméleteket, a munkaalkalmasság, kiválasztás, munkahelyi szocializáció, munkahelyi képességfejlesztés módszereit,
- az ergonómia és a munkahelytervezés eredményeit,
- a szervezetpszichológiai kutatásokat, a szervezetfejlesztést, a vezetéspszichológiát, a szervezeti kultúra meghatározóit,
- a közgazdaságtan, a munkajog, a szociológia és a közvéleménykutatás munka- és szervezetpszichológiában hasznosítható eredményeit;

a klinikai és egészségpszichológia specializáción végzettek ismerik:

- a klinikai pszichológia és tanácsadás elméleteit, a pszichopatológiát, a klinikai pszichodiagnosztikát,
- a személyiség fejlődésének elméleteit, az életkorhoz kötődő pszichopatológiát és a pszichodiagnosztikát,
- a pszichoterápiás elméleteket és az intervenciók módszereket,
- az egészségpszichológia elméleteit, a klinikai egészségpszichológiát, az egészségmagatartás, egészségfejlesztés és egészségkommunikáció jellemzőit,
- a stressz és a stresszel való megküzdés pszichológiáját,

- az egészség-pszichofiziológia anatómai és élettani alapjait, a magatartástudomány, a neuropszichológia, a pszichofarmakológia és az addiktológia klinikai és egészségpszichológiában hasznosítható eredményeit,

a tanácsadás- és iskolapszichológia specializáción végzettek ismerik:

- a tanácsadás különféle elméleti irányzatait, az életvezetési, pálya és munkatanácsadás elméleteit, a krízis-elméleteket,

- a tanácsadás és az iskolapszichológia különböző területein használt diagnosztikai eljárásokat,

- az iskolapszichológia elméleti irányzatait, feladatát és munkamódszereit, az oktató-nevelő intézmények szervezeti sajátosságait,

- a pedagógia, a gyermekvédelem, a gyermek és serdülő pszichiátria tanácsadásban és iskolapszichológiában hasznosítható eredményeit;

a fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia specializáción végzettek ismerik:

- a fejlődépszichológia alapvető elméleteit, az érzelmi, motoros, kognitív és szociális fejlődési modelleket,

- a pszichopatológia alapjait, a fejlődési pszichopatológiát, a fejlődési zavarokat, a trauma lélektanát, az emlékezeti és elaborációs mechanizmusok működését gyermekeknél,

- a gyermekpszichodiagnosztikai eljárásokat és terápiás módszereket,

- a humánetológia és a kognitív idegtudomány fejlődés- és gyermekklinikai pszichológiában hasznosítható eredményeit;

az interperszonális és interkulturális pszichológia specializáción végzettek ismerik:

- az interperszonális kapcsolatok pszichológiai elméleteit és vizsgálati módszereit,

- a kultúra pszichológiai kutatásának elméleteit és módszereit, a kisebbségek pszichológiai kutatásának módszereit,

- a mediáció, a konfliktuskezelés, a pár- és családterápiás technikák alapjait,

- a csoportkutatás, a kommunikációtudomány és a kultúrakutatás interperszonális és interkulturális pszichológiában használható eredményeit.

b) A mesterképzési szakon végzettek alkalmasságai:

- szakterületükön kutató-fejlesztő munka végzésére,

- a pszichológiában alkalmazott gyakorlati módszerek, elemző és beavatkozó eljárások használatára,

- a pszichológusi tevékenység gyakorlására - megfelelő szakmai szupervízió mellett - olyan nevelési, képzési, fejlesztő, gyógyító, rehabilitációs és kutatóintézményben, ahol szakirányuknak megfelelő munka folyik,

- szakmájuk interdiszciplináris és multidiszciplináris elméleti és gyakorlati művelésére,

- az alapvető diagnosztikai és beavatkozó eljárások szakszerű alkalmazására,

- a természettudományi és társadalomtudományi partnertudományok új eredményeinek követésére;

továbbá

a kognitív pszichológia specializáción végzettek alkalmasságai:

- a modern kísérleti pszichológia, a kognitív pszichológia szemléletének, az ehhez kapcsolódó módszereknek és alkalmazási készségeknek birtokában önálló kutatómunka megtervezésére és kivitelezésére, valamint gyakorlati, alkalmazott munkára;

a társadalom- és szervezetpszichológia specializáción végzetek alkalmasak:

- a társadalmi-politikai-gazdasági folyamatokkal kapcsolatos kutatómunka végzésére,
- a közgondolkodás és a társadalmi kommunikáció területén, valamint a gazdasági és más társadalmi célú szervezetekben szakértői-tanácsadói tevékenység folytatására,
- társas-társadalmi konfliktusok, problémák feltérképezésére és a megoldásukhoz segítő mediátori, fejlesztői közreműködésre;

a munka- és szervezetpszichológia specializáción végzetek alkalmasak:

- a munkatevékenység pszichológiai vonatkozásait egységes integrált formában alkalmazni a munka- és szervezetpszichológiai feladatok megoldásakor,
- a munka világában felmerülő különböző pszichológiai problémák (személyzetkiválasztás, kompetenciaelemzés és -fejlesztés, karriertervezés, ösztönzés és értékelés, emberierőforrás-fejlesztés, kockázatkezelés, munkahelyi egészségfejlesztés, stb.) szakszerű megoldására;

a klinikai és egészségpszichológia specializáción végzetek alkalmasak:

- szaktudásuk szakszerű és hatékony alkalmazására az egészséges és kórosan megváltozott pszichés folyamatok tudományos igényű vizsgálatában, a pszichés és testi betegségekkel küzdő emberek diagnosztikájának és kezelésének pszichológiai támogatásában, valamint a betegségmegelőzéssel és az egészségfejlesztéssel foglalkozó csapatok munkájában;

a tanácsadás- és iskolapszichológia specializáción végzetek alkalmasak:

- diagnosztikai és tanácsadási módszerek alkalmazására a gyakorlatban, a különböző életkorú kliensekkel való foglalkozás keretében,
- az egyéni-, csoport- és családi tanácsadásra, a fejlődés és a változás elősegítésére,
- a prevenció különböző szintjein pszichológiai ellátás nyújtására;

a fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia specializáción végzetek alkalmasak:

- klinikai kutatási ismereteik, valamint módszertani jártasságuk hasznosítására a gyermekpszichológusi munkában, a szupervízió alatt folytatott diagnosztikai és terápiás tevékenységre;

az interperszonális és interkulturális pszichológia specializáción végzetek alkalmasak:

- a társadalmi és a társas érintkezés elméletében és jelenségvilágában szerzett átfogó, gyakorlati és kutatási ismereteiket és alapvető módszertani jártasságukat a különböző szintű társadalmi és társas együttműködések szolgálatába állítani.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- magas szintű szakmai motiváltság, elkötelezettség, felelősségtudat és etikai érzék,
- fejlett elemzőképesség a magatartás és a pszichés működés különböző területein,
- nyitottságra, együttműködésre törekvés, tolerancia,
- reális önismeret, kreativitás és kezdeményezőkészség az emberi kapcsolatokban,
- önreflexió a szakmai tevékenységek során, a folyamatos szakmai megújulás képessége,
- érzések és gondolatok világos kifejezésének képessége.

8. A mesterfokozat és a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök:

8.1. Az alapképzési ismereteket bővítő, a mesterfokozathoz szükséges ismeretkörök: 16- 24 kredit

fejlődéslélektani, kognitív pszichológiai, személyiséglélektani, szociálpszichológiai alapozó mesterkurzusok.

8.2. A szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei: 6-16 kredit

pályaszocializáció, pszichológus etika, módszertani készségfejlesztés, kommunikációs készségfejlesztés.

8.3. A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei: Differenciált szakmai ismeretek: 60-70 kredit

- *Kognitív pszichológiai specializáción:* kognitív rendszerek (észlelés; emlékezet; nyelv, gondolkodás, tudat; magasabb rendű kognitív folyamatok), magatartásszabályozás, viselkedésvezérlés, neuropszichológia, pszicholingvisztika, kognitív rendszerek fejlődése (észlelés; emlékezet; nyelv, gondolkodás, tudat; magasabb rendű kognitív folyamatok), evolúciós és biológiai pszichológia, alkalmazott fejlődéslélektan, szocializáció és mentalizáció, kognitív idegtudomány, neurogenetika és viselkedésgenetika, pszichiátria (fejlődés- és neuro-), módszerspecifikus gyakorlatok, kísérlet és tesztfejlesztés, adatelemzés módszertana a kognitív pszichológiához kapcsolódó területeken; módszerspecifikus gyakorlatok fejlődés és evolúciós pszichológiából, fejlődéskutatás; kognitív fejlődés és zavarai.

- *Munka- és szervezetpszichológia specializáción:* munkapszichológiai elmélete (pszichológiai alkalmasság és kiválasztás, munkahelyi képesség- és készségfejlesztés, ergonómia, munkahelytervezés, munkahelyi szocializáció, munkahelyi egészségfejlesztés, munkapszichológiai kutatások módszertana, közlekedépszichológia), szervezetpszichológia elmélete (humán erőforrás gazdálkodás, szervezeti kultúra, szervezetfejlesztés, vezetépszichológia, szervezeti igazságosság, szervezetpszichológiai kutatások módszertana, reklámpszichológia), tártudományi alapozás (közgazdaságtan, munkajog, szociológia, közvéleménykutatás), szakmai/gyakorlati tevékenység terepen, ill. intézményen belül (munkapszichológiai gyakorlat; szervezetpszichológiai gyakorlat).

- *Klinikai és egészségpszichológia specializáción:* a klinikai pszichológia és a tanácsadás alapjai, pszichopatológia és klinikai pszichodiagnosztika, a személyiségfejlődés, életkorhoz kötődő pszichopatológia és pszichodiagnosztika, pszichoterápiás elméletek és intervenciós módszertan, az egészségpszichológia alapkérdései és társadalmi kontextusa, klinikai egészségpszichológia, egészség-pszichofiziológia és pszichoneuroimmunológia, egészségmagatartás, egészségfejlesztés és egészségkommunikáció, stressz és megküzdés, tártudományi alapozás (az egészség-pszichofiziológiai anatómiai és élettani alapjai, idegrendszer anatómiája, élettana és működési zavarai, neuropszichológia, pszichofarmakológiai és addiktológia alapismeretek, pszichiátria), szakmai/gyakorlati tevékenység terepen illetve intézményen belül (klinikai pszichológia és az egészségpszichológia területén, klinikai esetprezentációk, az egészség szociális reprezentációja, egészségpszichológiai empirikus kutatások, dinamikus interjú, egészségpszichológiai edukációs programok, szuggesztív hatások egészségügyi vonatkozásai, klinikai diagnosztika, komplex esetelemzések, választható módszertani specializáció), vezetett kutatómunka.

- *Tanácsadás- és iskolapszichológia specializáción:* a tanácsadás elméleti irányzatai, életvezetési tanácsadás, krízis-elméletek, diagnosztikai módszerek az egyéni tanácsadásban, pálya- és munkatanácsadás elmélete, diagnosztikai módszerek a pálya- és munkatanácsadásban, az iskolapszichológia elméleti irányzatai, feladatai, munkamódszerei, preventív iskolai programok, az oktató-nevelő intézmények szervezeti sajátosságai,

diagnosztikai módszerek az iskolapszichológiában, társtudományi alapozás, szakmai gyakorlati tevékenység terepen, ill. intézményen belül (iskolai konzultáció, életvezetési és pályatanácsadás, pszichológus identitás és pályaszocializáció és jövőképtervezés, tanácsadás a felsőoktatásban, egészségpszichológia, fejlődés- és kognitív pszichodiagnosztika, családi tanácsadás), vezetett kutatómunka (nevelés- és oktatáspszichológiai vizsgálatok, tanulás tanítása, személyiségfejlesztő csoportmunka az iskolában, iskolai szervezet vizsgálatai, kutatások a tanácsadás területén).

- *Fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia specializáció:* érzelmi, kognitív, motoros és szociális fejlődést bemutató, a fejlődési modellekkel megismertető mesterkurzusok, mesterkurzusok a pszichopatológia alapjairól (általános pszichopatológia, fejlődési pszichopatológia, trauma és emlékezet, elaborációs mechanizmusok gyerekeknél: rajz, mese, játék), a kognitív fejlődés zavarai, evolúciós és neuropszichológiai összefüggések, klinikai gyerekpszichológiai speciális kurzusok (addiktológia, narratív technikák a személyiség vizsgálatában, trauma és emlékezet), társtudományi alapozás (evolúciós szemlélet a pszichológiában, fejlődéstani kognitív idegtudomány), szakmai gyakorlati tevékenység terepen ill. intézményen belül; kutatómunka, diagnosztikai eljárások (gyermek pszichodiagnosztika, projektív technikák, diagnosztikai gyakorlatok, fejlődépszichológiai empirikus kutatások).

- *Interperszonális és interkulturális pszichológia specializáció:* csoportdinamika, interperszonális krízisek, kisebbségek pszichológiája, családterápiás elmélet, módszerek, kommunikáció, konfliktuskezelés, az intézmények világa: döntés, fejezetek az interperszonális pszichológiához kapcsolódó területekből, társadalmi konfliktusok, kultúra és identitás, kultúra és tömegkommunikáció, közvéleménykutatás, reklámpszichológia, környezetpszichológia, vallásos jelenségek, valláspszichológia története, vallás- és családpaszichológia, társtudományi alapozás, szakmai/gyakorlati tevékenység terepen ill. intézményen belül (módszerspecifikus gyakorlatok az egészségügy területén, családterápiás centrikus megközelítésben, az alapellátásban fölmerülő problémák kezelésére, pszichológiai tesztek fejlesztésének módszertana, gyakorlatfeldolgozó szeminárium, módszerspecifikus gyakorlatok tanácsadó cégeknél, kommunikációs tréning).

- *Társadalom- és szervezetpszichológia specializáció:* közgondolkodás, csoportdinamika és csoportközi viszonyok, társadalmi kommunikáció és reprezentáció, történeti és politikai pszichológia, kulturális és társadalmi kérdések pszichológiai vetületben, narratív pszichológia, pszichoanalitikus szociálpszichológia, művészetpszichológia, szervezetek pszichológiai tényezői, szervezetfejlesztés, munkapszichológia, emberi erőforrás gazdálkodás és ergonómia, reklám, PR, marketing, gazdaságpszichológia, szervezeti kultúra, szervezeti konfliktusok, konfliktus menedzselés, krízisintervenció, társtudományi alapozás, szakmai gyakorlati tevékenység terepen ill. intézményen belül (közgondolkodás vizsgálati módszerei; médiaelemzés; társadalmi programok értékelésének módszerei; ergonómia és ember-számítógép interakció, tréning- és alkalmasságvizsgáló módszerek; emberi erőforrás gazdálkodás és munkahelyi szocializáció), vezetett kutatómunka (közgondolkodás, társadalmi kommunikáció, szervezet- és döntéskutatás, társadalmi programok értékelése, kulturális összehasonlító vizsgálatok).

diplomamunka: 20 kredit.

9. A képzéshez kapcsolt szakmai gyakorlat követelményei:

A szakmai gyakorlat a képzőhelyen vagy külső intézményben, megfelelő tudományos fokozattal, illetve gyakorlati szakképesítéssel rendelkező pszichológus irányításával végzett gyakorlat. A terepgyakorlat formájában végzett szakmai gyakorlat és kutatómunka legalább 120 óra és kreditértéke minimum 10 kredit, melyet a felsőoktatási intézmény tantervében határoz meg.

10. Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez két idegen nyelvből - melyek közül egyik az angol - államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezekkel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.